

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de staatssecretaris
drs. H. Zijlstra
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

advies Geachte heer Zijlstra,

Op 4 oktober 2010 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Christelijke Hogeschool Windesheim om de opleiding hbo bachelor Management Economie en Recht tevens als bekostigde opleiding te verzorgen te Lelystad.

datum
24 maart 2011

Omdat de aanvraag niet was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is de aanvrager op 4 oktober schriftelijk in de gelegenheid gesteld om de ontbrekende informatie aan te leveren.

onderwerp
Nieuwe vestigingsplaats
hbo
bachelor
Management Economie en
Recht
Christelijke Hogeschool
Windesheim
Lelystad

Op 16 december 2010 is de ontbrekende informatie ontvangen en is de aanvraag door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Christelijke Hogeschool Windesheim om de opleiding hbo bachelor Management Economie en Recht tevens als bekostigde opleiding te Lelystad te verzorgen.

ons kenmerk
2010/073

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wenst in het kader van de uitvoering van het 'Convenant Hoger Onderwijs Flevoland' van 29 januari 2007, in een periode van 5 jaar hbo-aanbod in Flevoland te realiseren. Dit heeft onder meer geresulteerd in het ontwikkelen van nevenvestigingen van de Christelijke Hogeschool Windesheim onder de titel 'Windesheim Flevoland', een brede hogeschool voor Flevoland met onderwijsaanbod in Almere en Lelystad. De aanvrager werkt in het kader van de voorliggende aanvraag samen met de ROC-s van Amsterdam en Flevoland en het zeilbedrijf 'Team Heiner'. Dit heeft geleid tot de oprichting van de Roy Heiner Academy waarin topsport (zeilsport) wordt geïntegreerd met de voorliggende aangevraagde hbo-b opleiding Management Economie en Recht (MER).

De aanvrager gaat uit van een jaarlijkse instroom van 30-tal studenten in Lelystad.

Aanvrager doet een onderbouwd beroep op alle voorwaarden van de beleidsregel.

pagina 2 van 4 **Motivering**

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarden c, d en e van de beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde a Beleidsregel

De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde a.

Naar het oordeel van de commissie draagt de opleiding niet aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet zou komen aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren. De gevraagde opleiding wordt in een naar inschatting van de aanvrager in een inspirerende en vernieuwende onderwijsvorm onder auspiciën van de Roy Heiner Academy aangeboden. Het onderwijs wordt daarmee gesitueerd in een specifiek toegesneden met sport geïntegreerd concept. De commissie toetst de opleiding echter overeenkomstig de beleidsregel en de daarin opgenomen voorwaarden aangaande de effecten op het vlak van de macrodoelmatigheid en niet aan de vorm waarin het onderwijs wordt aangeboden. Het mogelijk vernieuwende onderwijsconcept vormt daardoor geen grond voor toetsing aan voorwaarde a.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde b.

Het beroep op voorwaarde b is naar de opvatting van de commissie erg algemeen geformuleerd, waarbij het m.n. op ondernemerschap is gericht. MER heeft geringe betrokkenheid op ondernemerschap en vormt naar de mening van de commissie geen grond voor positieve toetsing aan voorwaarde b. Management, Economie en Recht als zodanig draagt niet bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzonder verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Beoordeling voorwaarde c Beleidsregel

De aanvraag voldoet aan voorwaarde c.

De opleiding wordt gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken. De aanvraag past binnen de afspraken die zijn vastgelegd in het 'Convenant Hoger Onderwijs Flevoland' (jan. 2007) waaraan nadien nadere uitwerking is gegeven. Wat betreft Lelystad wordt in het convenant opgemerkt dat gelet op de aanwezige structuur (detailhandel, toerisme, en vele kleine bedrijven) een ontwikkeling in de richting van small business/MKB gewenst is. Er zou ingevolge het convenant bovendien sprake moeten zijn van een samenhangend aanbod. Een opleiding Small Business & Retail Management is er reeds gevestigd. Met de gevraagde opleiding invulling wordt gegeven aan het convenant. In de uitwerkingsovereenkomst is vervolgens door de convenantpartners een keuze bepaald op de ontwikkeling van een hbo-bacheloropleiding MER op de locaties Almere en Lelystad van 'Windesheim Flevoland'. De commissie is van oordeel dat de convenantpartners bij het bepalen van die keuze het uitgangspunt van de complementariteit van te ontwikkelen Hoger Onderwijs onvoldoende hebben laten meewegen.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

De aanvraag voldoet aan voorwaarde d.

Landelijk zijn er 16 opleidingen MER (incl. Almere). Blijkens de gegevens uit het 1 Cyfer HO fluctueert de instroom in deze 16 opleidingen de afgelopen 5 jaar rond de 2800 studenten uitmondend in een dip in het studiejaar 2010 (2586 studenten).

Het beeld van de instroomcijfers van de drie Noordelijke aanbieders MER (Groningen Leeuwarden en Zwolle) is verhoudingsgewijs vergelijkbaar (fluctueert rond de 510 studenten met een dip van

pagina 3 van 4 468 studenten in 2010. De instroom van de in de vestigingsplaats Almere per 1 september 2012 te starten opleiding MER komt in de bovenstaande cijfers nog niet tot uitdrukking.

Van de instroom in de opleidingen MER over de afgelopen jaren kan globaal gezien worden gesteld dat die redelijk stabiel is tot licht dalend in 2010. De aanvrager kan een relatief gering aantal studenten in de gevraagde opleiding laten instromen (jaarlijks 30 volgens de aanvraag). De aanvraag betreft een specifieke doelgroep (topsport) en ambities van de Roy Heiner Academy richten zich op een kleine ambitieuze groep studenten.

De perspectieven op de arbeidsmarkt voor afgestudeerden met een hbo-MER zijn relatief gunstig. Blijkens het ROA (ROA; 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2014' nov. 2009) vertoont de arbeidsmarkt voor afgestudeerden van deze opleiding een krimpende uitbreidingsvraag die mede het gevolg is van de kredietcrisis. Daarentegen is er op basis van diezelfde ROA-gegevens gelijktijdig een gerechtvaardigde prognose op een baankans voor afgestudeerden hbo-MER die 'goed' is. Ook voor vergelijkbare opleidingen op het vlak van Bedrijfskunde blijkt een erg hoge vervangingsvraag. Daarbij komt dat de uitwijkmogelijkheden naar andere beroepsgroepen en bedrijfssectoren voor de afgestudeerden MER en Bedrijfskunde blijkens het ROA-onderzoek hoog tot erg hoog zijn.

Het risico van bovenmatige ondoelmatigheid is ook daardoor gering (overigens afgezien van Almere waar Windesheim in 2011 ook gaat starten met MER).

Aanvrager heeft afstemmingsoverleg gevoerd en dat heeft behoudens een enkel bezwaar tot overwegend positieve resultaten geleid. In het geval er kanttekeningen bij dit initiatief werden geplaatst dan zijn die, mede afgezet tegen het relatief kleinschalig karakter van de opleiding, van ondergeschikt belang.

De commissie heeft er kennis van genomen dat al in 2007 de minister eerder al heeft ingestemd met de start van de opleiding MER te Lelystad (HO/BS/2007/25221, d.d.3 mei 2007). In de aanvraag wordt daarvan geen gewag gemaakt. Blijkens de internetsite van Windesheim-Flevoland heeft de aanvrager geen hbo-b opleiding MER in de vestigingsplaats Lelystad.

Tegen de achtergrond van de hiervoor geschetste omstandigheden zal naar het oordeel van de commissie realisering van de opleiding, gelet op de beperkte omvang waarvan in de aanvraag sprake is, op langere termijn niet leiden tot bovenmatig nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein. De commissie heeft mede in haar overwegingen betrokken dat het type onderwijs dat met deze aanvraag voorligt relatief kapitaalextensief is in vergelijking met de gelijktijdig voorliggende aanvraag voor een even kleinschalige opleiding werktuigbouwkunde met het profiel gericht op jacht en constructiebouw.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De aanvraag voldoet aan voorwaarde e.

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie betrokken dat in het kader van de gevraagde opleiding MER in de beroepskolom met 4 ROC's wordt samengewerkt. De overige inbedding binnen het geheel aan gerealiseerde hbo-aanbod in Lelystad is naar het oordeel van de commissie adequaat, waarnaast de kennisontwikkeling tevens is verankerd door de samenwerking met de vestigingsplaatsen Zwolle en Almere.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (VWO). Aan de hand van de in artikel 5.1 eerste lid van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid.

De nieuwe vestigingsplaats van een opleiding, niet zijnde een hbo-master-opleiding, kan volgens dit artikel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan ten minste één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan beide voorwaarden d en e van artikel 4.1, eerste lid van de Beleidsregel.

Volgens voorwaarde a van artikel 4.1 van de Beleidsregel draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzonder verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van de opleiding op lange termijn niet leiden tot substantieel, of indien voldaan aan voorwaarde c bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.